

Samen naar één Deltaplan Biodiversiteitsherstel

De roep van de grutto of de veldleeuwerik, hoe vaak hoor je die nog? En heb je wel eens een gentiaanblauwtje of een bont dikkopje zien fladderen? Er is maar weinig nodig of deze vogels en vlinders worden bijgeschreven op de lijst van verdwenen dieren in Nederland. Helaas is dat een snelgroeiende lijst: de afname van de rijkdom aan dieren en planten in ons land voltrekt zich in hoog tempo. Zichtbaar en onzichtbaar.

Want de afname in biodiversiteit speelt zich niet alleen bovengronds af. Ook onze bodem en onze wateren lijden eronder. Bovendien raakt de neergang alle vormen van leven: van eencelligen tot insecten, van vissen, vogels en zoogdieren tot bomen en planten. Wetenschappers kwalificeren het verlies aan biodiversiteit de laatste decennia als 'dramatisch'.

Biodiversiteit is essentieel

Een grote soortenrijkdom bepaalt onze kwaliteit van leven. Een zo rijk mogelijke natuur is op zich al een waardevol maatschappelijk bezit. Daarnaast werken biodiversiteit en een gezonde leefomgeving als een natuurlijke veiligheidsbuffer. Ze maken ons als mens weerbaarder tegen het veranderende klimaat en tegen plagen en ziekten.

Gevarieerde natuur, gezonde landbouw

Met het Deltaplan Biodiversiteitsherstel gaan we voor een Nederland waar rijke biodiversiteit de natuur gevarieerder en de landbouw gezonder maakt. We werken aan een Nederland waar mensen genieten van een prachtig en divers landschap. En waar supermarkten en boerenwinkels in binnen- en buitenland consumenten bedienen met een breed aanbod producten dat zijn oorsprong heeft in dat landschap.

Help mee Nederland biodiverser te maken

Als partners buigen we belangen naar een gezamenlijk Deltaplan, dat als ankerpunt houvast biedt voor hoe we daadwerkelijk meer biodiversiteit realiseren in natuurgebieden, landbouwgebieden en in de overgangsgebieden tussen stad en platteland. Komend najaar treden we met ons eindresultaat naar buiten. Tot die tijd staan we open voor elke aanbeveling die het uiteindelijke plan sterker maakt.

► Kijk aan de binnenzijde voor de biodiversiteit die we nastreven

RIJKER, GEZONDER, LEEFBAARDER

Natuur- en milieuorganisaties, boeren, wetenschappers, banken en bedrijven onderkennen het belang van biodiversiteit. Najaar 2017 spraken negentien partijen met de Verklaring van Driebergen de ambitie uit toe te werken naar een substantieel herstel van biodiversiteit in de groene ruimte. Dertien kwartiermakers hebben het vervolgens op zich genomen de aanpak hiervoor in een Deltaplan uit te werken. Met maar één doel: een Nederland met een grotere biodiversiteit waarin de natuur rijker, de landbouw gezonder en de openbare ruimte leefbaarder is.

Biodiversiteit in Nederland: Hier willen we zijn in 2030

Openbare ruimte

Bij de bouw van nieuwe wijken en bedrijventerreinen, en bij de aanleg van nieuwe infrastructuur (t.b.v. auto, openbaar vervoer, sloop- en luchtvaart) kijken we nadrukkelijk of ze stadsnatuur verrijken en natuur in het omliggende landelijk gebied versterken. Natuurgebieden zijn inmiddels veel effectiever met elkaar verbonden via corridors, agrarisch gebied en/of openbare ruimte. Het beheer van die gebieden is niet langer versnipperd, maar vult elkaar aan.

Woord en daad

Met behulp van eenvoudig te meten indicatoren monitoren we van alle beheerders van de groene ruimte de effecten van hoe ze hun gebieden inrichten. We kijken ook welke gevolgen hun maatregelen en beheer hebben op de biodiversiteit. Tot slot zien we langs die weg scherp toe hoe aan maatschappelijke en financiële waardering in woord en daad inhoud wordt gegeven. Zo is een lotsverbondenheid ontstaan tussen samenleving en natuur die ook komende generaties zicht biedt op verder herstel van biodiversiteit.

Het is 2030. De groene ruimtes in Nederland bruisen van het leven. De natuur in en om de stad en in het buitengebied is onmiskenbaar hersteld. Dat zie, hoor en ruik je. Je kunt het zelfs proeven. We hebben een rijke biodiversiteit aan bodemleven, planten, insecten, zoogdieren, reptielen en vogels. Buiten is een verleidelijke omgeving waar mensen graag leven, werken en recreëren. Bewoners en bezoekers zijn trots op de karakteristieke landschappen die door hun natuurlijke rijkdom en inrichting een bron zijn van inspiratie.

Dat we met z'n allen die kwaliteitsslag hebben weten te maken is het resultaat van verfrissend denken en handelen. Boeren, natuur- en milieuorganisaties, burgers, bedrijven, wetenschappers, overheden en onderwijsinstellingen trekken inmiddels jaren samen op om de soortenrijkdom in de Nederlandse natuur te vergroten.

Naar een 8+

We vinden biodiversiteit belangrijk. Punt. En nog belangrijker, we handelen ernaar. Ons succes zit ook in het breken met de we-doen-toch-ons-best-mentaliteit. We sturen gericht op succes en kiezen voor een 8+ in plaats van een 6-.

Een heel belangrijke winst in de gestage toename van biodiversiteit komt doordat bedrijfsleven en overheid een nieuwe modus operandi hebben gevonden. Niet langer via generieke maatregelen

(one size fits all), maar juist vanuit een gebiedsgerichte benadering en regionaal-lokaal maatwerk. Die aanpak ontsluit nieuwe win-win situaties in het beheer en ontwikkelen van openbare ruimte, landbouwgronden en natuurgebieden.

We monitoren van alle beheerders van de groene ruimte de effecten van hun prestaties op het gebied van natuur- en landschapsbeheer.

We kijken ook welke gevolgen die hebben voor het herstel van de biodiversiteit. Tot slot zien we langs die weg scherp toe hoe maatschappelijke en financiële waardering in woord en daad inhoud wordt gegeven. Zo is een lotsverbondenheid ontstaan tussen samenleving en natuur die ook komende generaties zicht biedt op verder herstel van biodiversiteit.

Vervlechten

Hun belangrijkste inzicht is dat in landbouw, openbare ruimte en natuur alle inspanningen voor meer biodiversiteit elkaar horen aan te vullen. Deze vervlechting heeft geleid tot slimme en gelijkwaardige vormen van samenwerkingen en tot verdienmodellen waarin maatschappelijke waarden en economische waarde gelijk opgaan.

Daardoor zijn natuurgebieden veel effectiever met elkaar verbonden en het beheer niet langer versnipperd. Boeren op rijke en gezonde bodems herstellen kringlopen, maken volop gebruik van de aanwezige biodiversiteit en versterken die, ondersteund door technologische innovaties. In plaats van meer is beter leidend geworden in hun bedrijfsvoering.

Hierdoor is er meer leefgebied voor wilde dieren en planten, en is de kwaliteit van water, bodem en lucht sterk toegenomen. Ook dankzij de partijen die bij de aanleg en onderhoud van onze infrastructuur en waterwegen herstel van biodiversiteit als vanzelfsprekend meenemen.

Van denken naar doen

De urgentie van herstel van biodiversiteit blijft toenemen. Met grote regelmaat verschijnen wetenschappelijke en beleidsrapportages die zich met dit vraagstuk bezighouden. Een belangrijke ontwikkeling daarin is dat nadrukkelijker aandacht wordt gegeven aan hoe we gewenste verandering realiseren; hoe we de stap zetten van denken naar doen.

Naar onze mening werpt het groeiende 'omdenken' daadwerkelijk vruchten af door bij alle acties consequent het doel voor ogen te houden. Wat draagt echt bij aan het herstel van biodiversiteit en hoe waarderen we inspanningen daar structureel voor? De volgende vragen spelen daarbij een rol:

- Wat moet er anders?
- Welke maatschappelijke waarden in de verandering zijn leidend?
- Hoe boeken en meten we voortgang en succes?
- Welke aanpassingen zijn nodig als we te weinig voortgang boeken?

Als partners in het Deltaplan Biodiversiteit zijn we druk bezig om antwoorden te zoeken op onder andere bovenstaande vragen. Met zoveel mogelijk maatschap-

pelijke organisaties, initiatieven van onderop, bedrijven, onderwijsinstellingen en overheden willen wij, als brede coalitie in natuur en landschap, samenhangende piketpalen slaan en verandering bewerkstelligen.

Hierover zijn we het eens

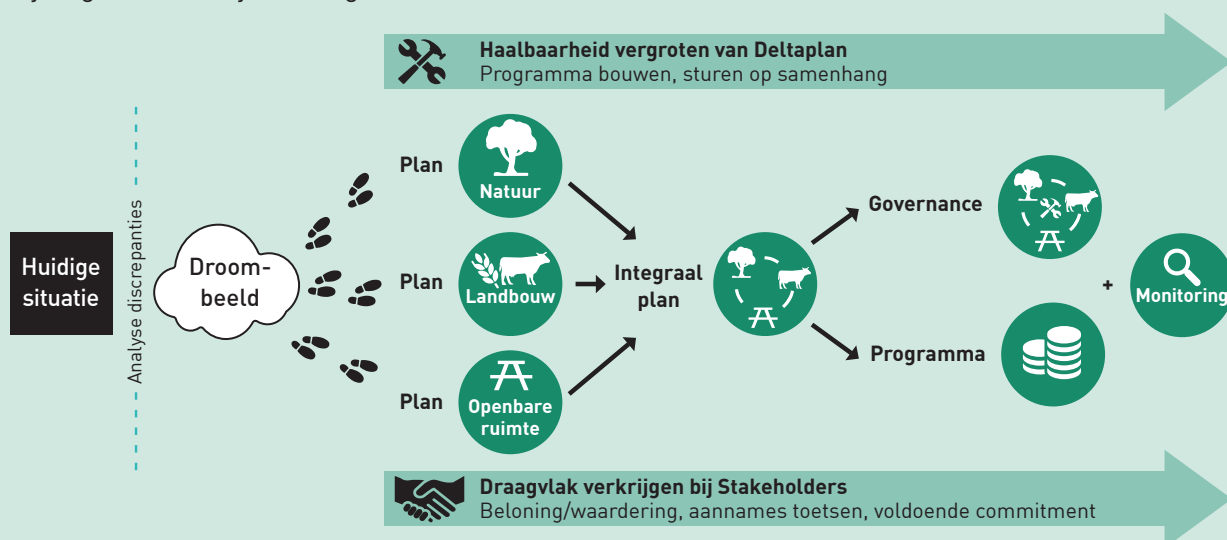
We voelen de urgentie om stappen te zetten. Stappen die echt het verschil maken als het gaat om het verrijken van de biodiversiteit in Nederland. We zijn druk bezig de route ernaartoe vorm te geven.

Voor het realiseren van onze ambitie zijn we het over de volgende zaken eens:

- We buigen het aanhoudende biodiversiteitsverlies om naar herstel;
- We koppelen prestaties van grondgebruikers 1-op-1 aan maatschappelijke en financiële waardering. Pas dan is het voor partijen in het veld interessant om echt te veranderen;
- We verbinden grondgebruikers (natuur, openbare ruimte, landbouw) met partijen die kunnen sturen op de volgende kritische succesfactoren: verdienmodellen, draagvlak, coherente wet- en regelgeving, kennis, educatie & innovatie;
- We sturen bij al deze partijen op intrinsieke betrokkenheid en daadkracht (commitment);
 - We sturen op het meten van succes (doelen), en niet op het verplichten van maatregelen (middelen)

EN NU: OP NAAR EEN DELTAPLAN VOOR DE BIODIVERSITEIT IN NEDERLAND

Komend najaar werken we bovenstaande punten uit tot een richtinggevend, inspirerend en overtuigend Deltaplan Biodiversiteitsherstel. Partijen binnen en buiten onze coalitie kunnen ermee aan de slag voor hun bijdrage aan een rijkere en gevarieerdere natuur in Nederland.

De uitwerking naar het uiteindelijke Deltaplan Biodiversiteitsherstel laten we langs drie routes verlopen: natuur, landbouw en openbare ruimte. Ongetwijfeld stuiten we per route op knelpunten; daarvoor ontwikkelen we (integrale) oplossingen. Maar ook zullen zich kansen manifesteren; die vertalen we naar gezamenlijke, tastbare en meetbare acties.

Wil jij op basis van jouw specialisme meedenken? Mail dan naar meedenken@samenvoorbiodiversiteit.nl

De volgende partijen werken aan het Deltaplan Biodiversiteitsherstel: Agrifirm, Centraal Bureau Levensmiddelenhandel, Duurzame zuivelketen, LTO Nederland, Natuur en Milieufederaties, Naturalis Biodiversity Center, Natuurmonumenten, NIOO-KNAW, Rabobank Group, Rijksuniversiteit Groningen, Stichting Veldleeuwierik, Wageningen University & Research, Wereld Natuur Fonds.

Foto's: p.1 boven Rob Poelenjee; p1 onder: Ton Poortvliet /Rijkswaterstaat; p.2 cirkel boven, stadspark onder en p.5 groot: Tineke Dijkstra / Infrastructuur en Waterstaat; p2. klaprozen: Tineke Dijkstra / Rijkswaterstaat; p.3 groot: Rob Poelenjee